

Irlanda del nord: 30-G

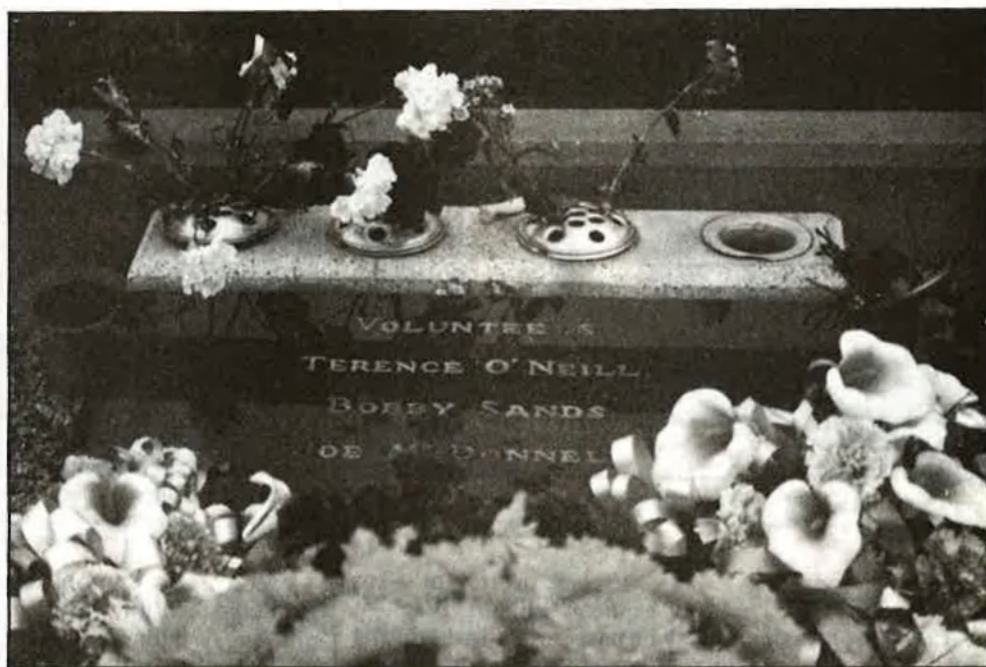
El 30 de gener és un dia que marca la història d'Irlanda del Nord; un país ple de records sagnants, dividit, enfrontat, amb un índex alt d'atur i un munt de problemes socials emmascarats rere la lluita entre unionistes i nacionalistes.

El 30 de gener és un dia recordat per tots els nacionalistes d'Irlanda del Nord com el *Bloody Sunday* (diumenge sagnant).

Aquell dia, fa ara catorze anys, la ciutat de Derry va patir la matança més terrible que es recorda. Aquell dia, d'aquell any, el Primer Batalló de Paracaigudistes va matar tretze persones, en els avalots produïts per contenir una manifestació de catòlics. L'Ulster és, encara avui dia, un *Bloody Sunday* constant.

Els barris catòlics i protestants divideixen la ciutat. Per als habitants de la capital de l'Ulster sembla que hi ha clares línies de demarcació que separen Falls de Malone o Andersonstown de Finaghy. L'acomodat barri protestant de Malone queda enrere en creuar Tate's Avenue. Les últimes banderes angleses, signe de suport a la corona britànica, onegen sobre les teulades. Un carrer tallat per una tanca de filferro i unes altres d'entreobertes anuncien que allí s'inicia Falls, el gran barri catòlic de Belfast.

La seu del Sinn Fein, partit nacionalista irlandès, està ubicada a Falls Road, artèria principal del barri catòlic. És un edifici encerclat amb grans rocs que impideixen d'aparcar massa prop de les portes possibles cotxes-bomba.

Tombe de Bobby Sands al cementiri de Milntown, en el barri catòlic de Falls. Belfast

Dues càmeres de televisió vigilen l'entrada i una bandera irlandesa penja d'una asta. Portes i finestres són protegides amb enreixats, que, a vegades, simulen gàbies, i que aïllen la seu d'atemptats amb bombes incendiàries.

Aquestes proteccions són un fet normal, quotidià. Potser la tensa tranquil·litat que es respira al barri catòlic n'és el resultat. L'única possible resistència que s'hi percep és a través dels grans murals que pengen de les parets de les seves cases. Uns murals al·lusius a la unificació d'Irlanda, a la lluita de l'Irish Republican Army (IRA) o en record dels joves nacionalistes morts.

Sinn Fein, consigna d'independentisme

Fins el 14 de novembre del 1983, la línia política del Sinn Fein, considerat com la branca política de l'IRA, quedava sempre relegada a les accions del grup clandestí que representava. A partir d'aquella data, amb l'elecció de Gerry Adams com a president, va variar la concepció del partit. Fins ara, el Sinn Fein de Gerry Adams ha convençut els nacionalistes irlandesos de la necessitat que la política ocupi un pla superior a la lluita armada, «sense que per això aquesta s'hagi d'oblidar», declarava un dels líders.

Després de les darreres eleccions generals del 10 de juny del 1983, l'autèntic portaveu de la minoria catòlica de l'Ulster és el Sinn Fein. En aquests comicis, el partit republicà va aconseguir el 42 per 100 dels vots catòlics. Gerry Adams va resultar elegit diputat per Belfast Oest i va seguir practicant, juntament amb els restants, la política de «cadres buides», ja que cap membre del Sinn Fein no reconeix l'autoritat del Parlament britànic sobre l'Ulster.

Martin McGuinness, cap del Sinn Fein en la ciutat de Derry, va deixar clara la postura presa pel partit enfront de l'organització clandestina, IRA,

en la sessió inaugural del recent Congrés del Sinn Fein afirmant que aquest «presta el seu suport a les confrontacions armades que s'han lliurat contra les forces d'ocupació britàniques en els sis comtats, i expressa la seva solidaritat i la seva estima envers els homes i les dones que prenen part en la guerra».

tants. Un rerafons social i un nacionalisme republicà creixent semblen relegats a segon terme pels successius governs de Londres, quan aquestes són en realitat, les vertaderes causes de la persistència dels conflictes. Fa molts anys que aquesta lluita va deixar de ser una rivalitat entre catòlics i protestants.

En aquests moments, Irlanda del Nord té l'índex d'atur més alt de tot el Regne Unit, amb un 20 per 100 d'aturats. Malgrat això, és la població catòlica la que acapara un 80 per 100 d'aquest índex d'atur, i és la que més lluita per obtenir contractes de treball al mateix nivell que els protestants.

tes. Va ser el primer greu error britànic.

El 1971, la llei d'Internament, que permetia empresonar sense judici previ tot aquell sospitós d'haver participat en activitats terroristes, va empitjorar les coses. Aquell any, els morts s'elevaren de vint-i-cinc a cent setanta-tres. Harold Wilson va propor-

Gerry Adams, president del Sinn Fein, en el local del partit a Belfast

Dos membres de l'Ulster Defense Regiment (UDR), apostats a les muralles de Derry, que separen el barri protestant del catòlic

Una lluita constant

Ara fa poc més de quinze anys des que el llavors primer ministre Harold Wilson va decidir enviar les tropes britàniques a l'Ulster, pensant que potser amb mà ferma podria calmar els ànims catòlics, i la situació a Irlanda del Nord encara és la mateixa. Les cases destruïdes, els bars i els pubs protegits amb espessos enreixats, edificis encerclats de filferro o tanquetes de l'Ulster Defense Regiment (UDR) que patrullen els carrers, juntament amb soldats britànics vestits de campanya, portant fusells metralladors, són visions quotidianes. Els catòlics se senten provocats, els protestants, en canvi, protegits.

Però, l'actual problema de l'Ulster no és, malgrat tot, la diferència de confessionalitat dels habi-

«Jo sóc protestant —ens explica William Black—, he nascut a Belfast i tinc 43 anys. Sempre he lluitat perquè Irlanda del Nord segueixi sent britànica. Els catòlics, en canvi, desitgen unir-se a la República d'Irlanda, perquè així seran majoria. Fa molt temps que l'Ulster pertany a la Corona, ¿per què canviar-ho ara?»

Però no tots els irlandesos opinen igual. L'Ulster, província autònoma de la Gran Bretanya, és format per sis comtats que, en la partició de l'illa, el 1921, van optar per seguir vinculats a la corona britànica. D'un total d'un milió i mig d'habitants, l'Ulster compta amb un 58 per 100 de protestants i només un 36 per 100 de catòlics. Tanmateix, dels quasi cinc milions que poblen l'illa d'Irlanda, només un 20 per 100 manté postures unionistes.

Mentre els unionistes gaudeixen d'una millor qualitat de vida, els catòlics es veuen condemnats a afrontar un índex d'atur molt alt, amb uns contractes de treball eventuais i mal remunerats i, sobretot, es veuen obligats a viure en uns barris permanentment controlats per les forces de l'exèrcit britànic. La marginació social és el gran problema de l'Ulster que Londres no vol, o no gosa, afrontar.

Tres dates per al record

Ja amb Harold Wilson es va intentar que els catòlics confiessin la seva seguretat a les forces de la sobirana. Les van rebre amb esperança, però, aviat, es van adonar que aquestes forces que havien de vetllar per la seguretat de tota la població, sense cap exclusió i amb neutralitat, es decantaven cap als unionis-

cionar el segon error del govern de Londres.

La tercera gran equivocació de Margaret Thatcher s'esdevingué durant 1981, quan no va fer res per evitar la mort dels nacionalistes que feien vaga de fam a la presó de Maze. Bobby Sands i els seus companys es van convertir, després de la seva mort, en vertaders herois per als nacionalistes irlandesos.

Aquest tres errors polítics comesos per Londres no van fer més que incrementar, a tots els nivells, les diferències entre catòlics i protestants.

El desencert de la Dama de Ferro

Enfront d'aquesta situació de guerra urbana, el govern de Margaret Thatcher va intentar trobar-ne una solució a curt termini, per tres vies dife-

rents. En primer lloc, va crear la figura del «terrorista penedit». Actualment hi ha quatre-cents vint-i-tres presoners que compleixen condemna perpètua a la presó de Maze, només per l'acusació del *supergrasses* o *paid perjurers* —terroristes penedits o delators—, entre els quals hi ha seixanta-sis menors d'edat. Tots ells segueixen retinguts sota la fórmula de l'*at the secretary of states pleasures* (fins que ho decideixi el ministre), sense celebració de judici.

Una segona mesura destinada a solucionar el conflicte va ser l'intent d'aplicar-hi el pla d'autonomia, elaborat per l'exministre James Prior, que portaria la creació d'una Assemblea local. L'Assemblea fou creada, però només hi assisteixen els partits protestants i el grup que representa els catòlics moderats.

La darrera via de solució és la que potser ha obtingut un èxit més gran. El govern de Margaret Thatcher tractava d'aconseguir la supressió de les ajudes que l'IRA rep dels irlandesos de l'exterior, sobretot dels residents als Estats Units. L'èxit, però, es deu més a la labor del govern de Dublín que no pas a les gestions de la primera ministre britànica.

El govern irlandès ha realitzat nombroses campanyes d'informació a l'exterior, en les quals s'explicava que el suport a l'IRA no afavoria gens la reunificació de l'illa. La postura de la República d'Irlanda, en canvi, ha estat sempre molt amorfa. Éire depèn econòmicament del Regne Unit i, per tant, deu mantenir-hi bones relacions. D'altra banda, ha de satisfer els seus ciutadans, partidaris de la reunificació de l'illa. Úni-

Gasolinera destruïda en un atemptat de l'IRA, a la ciutat de Derry

Edifici del centre comercial de Belfast, destruït en un atemptat de l'IRA

cament s'ha mantingut ferma en una de les seves postures: la condemna a l'IRA.

Dublín pren la paraula

Ja que les solucions a curt termini no havien donat bons resultats, Garret Fitzgerald, primer ministre de la República d'Irlanda, va reunir a Dublín quatre partits nacionalistes moderats, sota el lema *New Ireland Forum*.

La solució d'una governabilitat de l'Ulster compartida per Éire i Gran Bretanya va ser presentada

a la senyora Thatcher, que va acabar per rebutjar la proposta. El «nou Fòrum» havia fracassat.

L'intent de crear un segon «Fòrum» s'ha produït després que l'IRA intentés acabar amb la vida de la ministra britànica i altres membres del govern, per mitjà d'una bomba a l'hotel de Brighton, on eren allotjats. Abans, amb la destitució del ministre per als assumptes de l'Ulster, James Prior, Margaret Thatcher va intentar, per enèsima vegada, atenuar la indignació catòlica. Tanmateix, amb Douglas

Hurd, nou ministre, no ho va aconseguir. La bomba de Brighton li va demostrar que la seva tàctica no era acceptada per l'Irish Republican Army, i així la va fer recapacitar.

EL 18 de novembre, Garret Fitzgerald i Margaret Thatcher es reunien a Chequers, prop de Londres, per a la definitiva celebració d'un segon «Fòrum». L'endemà, la lleialtat de Fitzgerald a Gran Bretanya no va merèixer res més que humiliació de mans de la primera ministra britànica. Margaret Thatcher va rebutjar qualsevol opció de solució, afirmant: «no hi ha res a dir sobre la qüestió».

Enfront d'aquesta ineficàcia, Gerry Adams, president del Sinn Féin, va declarar que «després d'aquest fracàs, podem dir que el «ferro» de la primera Dama es fon. Enfront d'unes properes eleccions locals a l'Ulster i, sobretot, després de la darrera advertència de l'IRA, Margaret Thatcher pensa, ara més que mai, que l'assumpte d'Irlanda del Nord ha de tenir més prioritat que abans.

El temor a una nova onada d'atemptats per part de l'IRA fa que siguin ja molts els britànics que clamen per trobar-ne una ràpida solució. Molts són també els que desaproven els mètodes seguits pels diferents governs de Londres. Molts són ja els que no desitgen la violència. Mentrestant, a l'Ulster es respira novament un ambient de guerra. La flemàtica i tolerant política de Westminster haurà de fer gala, en tot allò que afecta l'Ulster, dels seus proclamats sentiments i deures democràtics, que s'ha atorgat no en poques ocasions. Un any molt «calent», que pot fondre la Dama de Ferro.